

Avrupa Birliği Genel İşler Konseyi (AK), 14 Aralık 2010 tarihinde Brüksel'de bir araya geldi. AB Genişleme Stratejisi'nin ayrıntılı şekilde yer aldığı ortak açıklamada, Türkiye ile ilgili bölümler de dikkat çekti. Konsey, Türkiye'nin katılım sürecini devam ettirme kararlılığını ve siyasi reform gündemini memnuniyetle karşıladığını belirterek, Katılım Ortaklığı Belgesi'ndeki yargı, temel haklar ve kamu yönetimi alanında öncelikler arasında yer aldığı için, Anayasa reform paketini doğru yönde atılmış önemli bir adım olarak nitelendiriyor. "Avrupa standartlarıyla uyumlu uygulama anahtar önemdedir" denilen AK'nın ortak açıklamasında Konsey'in, gelecekte anayasa değişikliklerinin, tüm siyasi partiler ve sivil toplumu, uzlaşma ve diyalog anlayışıyla, zamanında, mümkün olan en geniş istişare süreciyle hazırlanmasının önemi ve sağlanan gelişmenin göz önünde tutulduğu vurgulanarak, şu ifadelere yer veriliyor:

"Konsey, Türkiye'yi özellikle ifade ve din özgürlüğü konusundaki temel hak ve özgürlüklere ilişkin performansını yasal düzenlemeler ve uygulamada daha fazla iyileştirme konusunda cesaretlendirir. Güvenlik güçlerinin sivillere dönük uygulamalarında ve yargı reformu stratejisinin uygulanmasında bir dizi pozitif adım atıldı. Fakat daha fazla gelişmeye ihtiyaç duyulmaktadır. Kopenhag siyasi kriterlerinin karşılanması doğrultusunda daha fazla reform gerekmektedir. Örneğin, mülkiyet hakları, sendikal haklar, azınlıklara mensup kişilerin hakları, kadın ve çocuk hakları ayrımcılık karşıtlığı, cinsiyet eşitliği, işkence ve kötü muamele ile mücadele."

Türkiye'nin bütünlüğüne yönelmiş her türlü terörizm eylemini şiddetle kınadığını, PKK'nın AB'nin terörist örgütler listesinde olduğu hatırlatılan AK ortak açıklamasında, "Konsey, özellikle Kürt sorunu konusundaki demokratik açılımın uygulanması ve takibinin beklenen sonuçları vermeye başlamasını bekler" ifadesine yer veriliyor.

AK, TÜRKİYE'NİN BÖLGESEL GÜÇ OLDUĞUNU ONAYLIYOR

Türkiye'nin komşularıyla ilişkilerinde daha aktif hale geldiği, Ortadoğu, Batı Balkanlar, Afganistan/Pakistan

AB Genel İşler Konseyi ortak açıklaması

Avrupa Birliği üyesi devletlerin dışişleri bakanlarını bir araya getiren AB Genel İşler Konseyi'nin 14 Aralık 2010 tarihinde gerçekleştirdiği toplantı sonuçlarında, Konsey'in "genişleme sürecine bağlılığını belirtmesi" Türk iş dünyasında memnuniyetle karşılandı, ancak bu beyanın pratik politikalarla desteklenmesi gerektiğine de dikkat çekildi.

ve Güney Kafkasların güvenliğinde önemli bir oyuncu olduğunun belirtildiği AK ortak açıklamasında Türkiye ile sürdürülen ilişkiler konusunda şu görüşlere yer veriliyor:

"Avrupa Konseyi, Türkiye'yi Müzakere Çerçeve Belgesinde yer alan ilkelerle uyumlu olarak, dış politikasını AB ile işbirliğinde ve tamamlayıcı olacak şekilde geliştirmeye ve giderek AB politika ve pozisyonlarıyla uyumlu hale getirmeye cesaretlendirir. Böylelikle, birlikte davranarak Türkiye ve AB, enerji güvenliğini güçlendirebilir, bölgesel ihtilaflara yaklaşım gösterebilir ve etnik ve dini çizgilerde ayrışmayı engelleyebilir. Bu doğrultuda, Konsey karşılıklı yarar temelinde, Türkiye ile var olan dış politika konularındaki diyalogunu güçlendirmeye hazırdır.

Türkiye, AB'ye yasa dışı göçler için kaynak oluşturma ve transit olma açısından anahtar ülkelerden biridir. Bu çerçevede, Konsey, Türkiye ile 'Geri Kabul Anlaşması'nda sağlanan önemli gelişmeyi memnuniyetle

karşılar. Konsey, etkin uygulanacağını göz önünde tutarak, Geri Kabul Anlaşması müzakerelerinin tamamlanmasını ister. Mevcut ikili geri kabul anlaşmaları ve benzer anlaşmalarındaki geri kabul hükümleri öncelikli olmaya devam eder.

Konsey, Türkiye'nin, Müzakere Çerçeve Belgesi ve önceki Avrupa Konseyi Sonuç Bildirgelerine uygun olarak, açıkça iyi komşuluk ilişkileri ve BM Şartı doğrultusunda ihtilafları barışçıl yoldan ve gerekli olması halinde de Uluslararası Adalet Divanı kanalıyla çözme-yi taahhüt etmesinin önemini vurgular."

TÜRKİYE DEĞERLENDİRMESİ

AB Genel İşler Konseyi'nin sonuç bildirisinde bölgesel işbirliği ve iyi komşuluk ilişkilerinin önemine değinilerek, bu doğrultuda Türkiye'nin iyi komşuluk ilişkileri ve uyumsuzlukların barışçı çözümünü taahhüt etmesi ve Kıbrıs sorununun BM çerçevesi içinde adil, kapsamlı ve kalıcı bir çözüme kavuşturulmasına aktif olarak destek vermesi bekleniyor.

Konsey, ayrıca, Türkiye'nin Ankara Anlaşması Ek Protokol'ünün tüm üye devletlere ayrımsız biçimde uygulamadığını ifade ederek, Türkiye'ye "Kıbrıs Cumhuriyeti" ile ilişkilerini normalleştirme çağrısında bulunmakta ve bu konuda ilerleme sağlanmazsa, 2006 yılında aldığı önlemleri devam ettireceğini vurgulayarak görüşlerini şöyle dile getiriyor:

"Birlik, sorunların iyi komşuluk ilişkileri ve barışçı

temelde çözümüne zarar verecek her tür tehdit, şiddet ve eylemden kaçınmaya çağırır. AB, ayrıca tüm üye devletlerin, AB müktesebatı, BM Deniz Hukuku Sözleşmesi dâhil, uluslararası hukukla uyumlu ikili anlaşmalar imzalaması konusundaki egemenlik haklarını tekrar vurgular.

Konsey, 11 Aralık 2006 tarihli Sonuç Bildirgesi ve 21 Eylül 2005 tarihli deklarasyonunu hatırlayarak, müteaddit kere yapılan çağrılara rağmen, Türkiye'nin, Ortaklık Anlaşması'na dayalı Ek Protokolü ayrımcılık yapmadan tam uygulamayı reddetmesini derin bir üzüntüyle karşılar. Bu konuda gelişmenin olmaması durumunda, Konsey müzakerelerin geneli üzerinde etki etmeye devam edecek olan tedbirlerini sürdürecektir. Ayrıca, Türkiye Kıbrıs'la ikili ilişkilerini normalleştirme yönünde hâlâ gelişme sağlamamıştır.

Konsey, Komisyonu, Avrupa Topluluğu ve Üye Devletlerin 21 Eylül 2005 tarihli deklarasyonunda yer alan hususları izlemeye ve özellikle gelecek yıllık raporunda raporlamaya çağırır. Bu temelde, Konsey, 11 Aralık 2006 ve 8 Aralık 2009 tarihli sonuç açıklamaları doğrultusunda yakından takip etmeye ve gözden geçirmeye devam eder. Şimdi daha fazla gecikmeden ilerleme beklenmektedir.

Müzakere Çerçeve Belgesi'nde vurgulandığı gibi, Konsey, ayrıca Türkiye'nin, BM'nin kuruluş ilkeleri doğrultusunda ve ilgili BM Güvenlik Konseyi Kararları'na uygun olarak dil, kapsamlı ve sürdürülebilir bir çözümü hedefleyen ve BM çerçevesinde sürdürülen müzakereleri aktif olarak desteklemesini bekler. Türkiye'nin böyle kapsamlı bir çözüm için somut biçimde katkı ve kararlılığı çok önemlidir. Müzakerelerin daha zor bir aşamaya geldiğini göz önünde bulundurarak, Konsey, Türkiye'nin müzakerelerin seyrini, açılış kriterlerini yerine getirmede ilerleyerek, BM müzakere çerçevesi gereklerini yerine getirerek ve AB'ye olan taahhütlerden kaynaklanan yükümlülüklerini gerçekleştirerek, hızlandırabileceğini not eder.

Bu kapsamda, Konsey Türkiye tarafından Rekabet Politikası alanındaki açılış kriterlerini yerine getirmede sağlanan gelişmeyi not eder. Tüm açılış kriterleri yerine getirilir getirilmez, Konsey, var olan prosedürlere uygun olarak, fasla açmak üzere, bu fasla dönecektir."

AÇIKLAMAYA İLİŞKİN KİM NE DEDİ?

Avrupa Birliği Genel İşler Konseyi'nin (AK), AB Genişleme Stratejisi içinde Türkiye'ye yönelik görüşlerini değerlendiren TOBB Başkan M. Rifat Hisarcıklıoğlu şöyle konuştu:

"AB Genel İşler Konseyi, AB Genişleme sürecine verdiği önemi ve Türkiye'nin AB katılım sürecinin devam etmesi gerektiğini teyit etmiştir. Ancak, Konsey, Türkiye'nin katılım müzakerelerinin tamamlanacağı hedef bir tarihi ortaya koymamıştır. Kıbrıs konusunda, tüm sorumluluğu Türkiye'nin üzerine bırakmıştır. Vize konusunda, var olan söylemleri değiştirecek yeni bir yaklaşım getirmemiştir."

TOBB Başkan Danışmanı & Avrupa Komisyonu Eski Başkanı Prof. Günter Verheugen ise yaptığı değerlendirmede, "Konsey kararı, AB'nin genişleme sürecini ileri götürme konusundaki güçlü ilgisini teyit etti. Karar, Türkiye'nin AB üyeliğine çekincelerini açıklamış olan üye devletlerin dahi, süreci durdurmak istemediğini gösteriyor. Ancak, bunun kamuoyuna açıklanması lazım."

İktisadi Kalkınma Vakfı (İKV) Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Haluk

Kabaalioğlu da AK'nın ortak açıklamasını şu sözlerle değerlendirdi:

"AB üyesi devletlerin dış işleri bakanlarının bir araya geldiği bu Konsey toplantısında genişleme sürecine bağlılığın belirtilmesi memnuniyetle karşılanmaktadır. Ancak özellikle Türkiye'ye ilişkin olarak bu beyanın pratik olarak uygulanan politikalarla örtüşmediği görülmektedir. Belçika dönem başkanlığında hiçbir faslın müzakereye açılmamış olması üzücüdür. Müzakere sürecinin etkili bir şekilde yürütülebilmesi için açık ve kesin bir üyelik perspektifinin varlığı son derece önemlidir."

